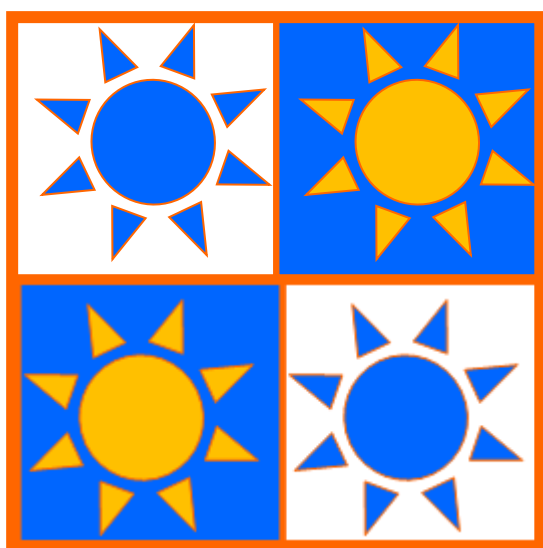


## **Příloha ŠVP „Škola nemusí být problém“**

# **ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM**

## **PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU**



**Příloha ŠVP „Škola nemusí být problém“**

## ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

### Charakteristika školní družiny

Školní družina je součástí Základní školy Chodov, Nejdecká 254, okres Sokolov, příspěvkové organizace. Vzdělávání ve školní družině se řídí vyhláškou o zájmovém vzdělávání a Vnitřním řádem školní družiny. Zařízení má dvě oddělení.

### Podmínky pro činnost

Školní družina má k dispozici vlastní učebnu a jednu přizpůsobenou školní třídu, obě jsou účelně vybavené nábytkem, pomůckami, různými hrami, knihami a sportovním náčiním. K dalším činnostem využívá školní družina počítačovou učebnu, učebnu audio, knihovnu, kuchyňku a školní zahradu. Sportovní aktivity uskutečňují žáci školní družiny v městské sportovní hale, na školním hřišti a hřišti DDM Bludiště. Škola nemá vlastní jídelnu, proto žáci na oběd docházejí v doprovodu vychovatelek do jídelny ZŠ Komenského, Chodov.

### Ekonomické podmínky

Provoz školní družiny je financovaný z prostředků zřizovatele základní školy. Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplaty dle § 11 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění. Výši úplaty za poskytování školských služeb stanovuje ředitelka školy. Částka je od zákonných zástupců vybírána měsíčně případně jednou roční splátkou prostřednictvím vychovatelky a předána v kanceláři školy. O snížení nebo prominutí úplaty rozhoduje ředitelka školy. Podmínky jsou specifikovány Vnitřním řádem školní družiny.

### Cíle výchovně vzdělávací práce

Cílem zájmového vzdělávání ve školní družině je obohatit denní program dítěte, zajistit mu odborné pedagogické vedení při odpočinkových a zájmových činnostech, rozvíjet jeho osobnost a vést ho ke smysluplnému trávení volného času.

Dalším cílem je rozvoj osobnosti a možnost seberealizace ve skupinových i individuálních činnostech, řízených nebo spontánních aktivitách.

Při všech činnostech ve školní družině je věnována pozornost utváření pozitivních vztahů mezi dětmi.

### Konkrétní cíle výchovně vzdělávací práce:

- rozvoj osobnosti žáka, jeho učení a poznávání;
- rozvíjení pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky;
- rozvíjení fyzické i psychické zdatnosti;
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základ zdravého životního stylu;
- vychovávání k smysluplnému využívání volného času a vybavování žáků dostatkem podnětů;
- osvojování si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost;
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako svobodná osobnost působící na své okolí;
- námětů pro naplňování volného času;
- odbourávání násilí, šikany, agresivity a stresu;
- pochopení a uplatňování zásad demokracie, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost;
- poznání světových evropských kulturních hodnot a tradic;
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti, tolerance, ohleduplnost, respekt k jinému názoru, jiné národnosti;
- získání a uplatňování znalosti o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví;
- prezentování práce žáků a vychovatelů na veřejnosti;

### **3. základní škola Chodov, okres Sokolov, příspěvková organizace** *ŠVP – „Škola nemusí být problém“*

- umožňování odpočinkové činnosti (aktivní i klidové);
- rozvíjení a prohlubování individuální vztahů;
- rozvíjení kladného vztahu k přírodě a její ochranu;
- rozvíjení fantazie a estetického cítění;
- získávání klíčových kompetencí.

#### **Charakteristika pedagogických pracovníků**

Ve školní družině pracuje kvalifikovaná vychovatelka s praxí, doplňuje ji druhá vychovatelka s částečným pracovním úvazkem.

Pedagogičtí pracovníci se pravidelně se zúčastňují doplňujících vzdělávacích akcí.

#### **Dokumentace vedená ve ŠD**

Vnitřní řád školní družiny

Přehled výchovně vzdělávací činnosti (TK), docházka

Roční tematický plán

Zápisové lístky dětí a žáků, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce,

Týdenní skladba zaměstnání

#### **Podmínky pro přijímání žáků do ŠD**

Činnost družiny je určena přednostně pro žáky 1. stupně a děti přípravné třídy, v odůvodněných případech mohou školní družinu navštěvovat i žáci 2. stupně.

Podmínkou přijetí žáka k pravidelné činnosti je odevzdání řádně vyplněné přihlášky, jejíž součástí je písemné sdělení zákonného zástupce o rozsahu docházky, způsobu odchodu žáka ze školní družiny. Do školní družiny může být žák přihlášen během celého školního roku.

Odhlášen rodiči může být žák na základě písemné odhlášky v průběhu celého školního roku.

Docházka může být ukončena ze strany zařízení z důvodu nezaplacení úplaty nebo narušování chodu školní družiny nevhodným chováním dítěte, popř. ze strany rodičů opakovaným nevyzvednutím dítěte ze školní družiny.

#### **Dlouhodobé projekty**

Žáci školní družiny jsou zapojeni do dlouhodobých projektů EVVO školy – jako Recyklohraní, sběrové soutěže.

#### **Spolupráce s rodiči a jinými subjekty**

##### *Spoluúčast rodičů*

Spolupráce s rodiči je zajištěna každodenním stykem při přebírání dítěte.

Školní družina podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům ve vhodném naplňování volného času žáků.

Mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat jako partneři.

Vychovatelky ve spolupráci s učiteli sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a pomoci.

Rodiče se informují dle svého zájmu o všem, co se ve školní družině děje. Mohou se spolupodílet při řešení problémů.

##### *Spolupráce s jinými subjekty*

Dlouhodobě školní družina spolupracuje s městskou knihovnou a DDM Chodov.

### Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují vychovatelky školní družiny úzce se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Jsou seznámeny se závěry odborného posudku žáka vydaného školským poradenským zařízením. Taktéž probíhá intenzivní spolupráce se zákonnými zástupci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Je zohledněno přiměřené zatížení v případě pohybových aktivit, vycházek. Zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu dítěte.

Dle aktuálních možností a podmínek školy lze při výchovných činnostech ve školní družině rozvíjet talent mimořádně nadaných žáků (zadávání rozšiřujících a doplňujících úkolů, individuální přístup).

### Činnosti školní družiny

Školní družina má podrobně zpracovaný výchovně vzdělávací plán činnosti, který se skládá z celoročního plánu a měsíčních plánů. Zde jsou rozpracovány okruhy námětů pro zájmové vzdělávání a naplnění volného času po vyučování. Podle nich jsou realizovány zájmové činnosti v oblastech navazujících na školní výuku. Mezi nejčastější zájmové činnosti napomáhající osobnostnímu růstu dítěte patří aktivity přírodovědné, estetické a sportovní. K odstranění únavy z vyučování a k odreagování slouží odpočinkové a rekreační činnosti.

### Provozní podmínky ŠD

*Provoz školní družiny se řídí následujícími pravidly:*

- školní družina je v provozu ve dnech školního vyučování;
- v době podzimních, pololetních, jarních a velikonočních prázdnin je provoz ŠD organizován pouze tehdy, pokud se do školní družiny přihlásí ZZ děti k docházce, v případě nízkého počtu přihlášených lze provoz ŠD po projednání se zřizovatelem přerušit;
- školní družina není v provozu o vánočních a hlavních prázdninách a ve dnech pracovního volna.

### Formy vzdělávání

Dobu, kterou žáci pobývají ve školní družině, mohou využívat k rozvíjení svých vlastních zájmů. Zájmové vzdělávání probíhá v aktivitách, které jsou zpracovány v týdenních plánech školní družiny a obsahují tyto další činnosti:

#### *Pravidelná činnost*

- je dána týdenní skladbou zaměstnání, kterou si vychovatelka vytvoří dle věkových složení a rozvrhu dětí a žáků.

#### *Spontánní činnost*

- četba, poslechové činnosti, klidové zájmové činnosti, samostatná četba knih a časopisů, relaxace na koberci, rozhovory s dětmi, spontánní činnost ranní a koncové družiny.

#### *Odpočinková činnost*

- klidové hry a klidové zájmové činnosti (odstranění únavy po obědě).

#### *Rekreační činnosti*

- aktivní odpočinek, tělovýchovné a pohybové aktivity, výtvarné a rukodělné, dramatické, přírodovědné a vlastivědné činnosti, hudba.

#### *Zájmové činnosti*

- řízená kolektivní nebo individuální činnost, organizované nebo spontánní aktivity.

#### *Příprava na vyučování*

- tematické vycházky a didaktické hry.

#### *Příležitostné akce*

- významnější akce, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činnosti – slavnosti, výlety, přehlídky, aj.

### **3. základní škola Chodov, okres Sokolov, příspěvková organizace** *ŠVP – „Škola nemusí být problém“*

Školní družina není pokračováním vyučování, má svá specifika – odpočinek, rekreaci i zájmové činnosti. Tomu odpovídá i náplň odpoledních činností. Činnosti jsou motivovány potřebami žáků a cíleně mířeny do různých oblastí.

#### **Výchovně vzdělávací strategie**

##### *Kompetence k učení*

- ✓ Používáme učební materiál – knihy, pomůcky, stavebnice.
- ✓ Uplatňujeme získané zkušenosti v praktických situacích.
- ✓ Používáme termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života.
- ✓ Organizujeme akce s tematickým zaměřením.

##### *Kompetence k řešení problémů*

- ✓ Vnímáme problémové situace a společně je řešíme, nenecháme se odradit neúspěchem.
- ✓ Dokončujeme započaté činnosti.

##### *Kompetence komunikativní*

- ✓ Vytváříme dostatečný prostor pro možnost komunikovat.
- ✓ Rozvíjíme slovní zásobu a dovednosti komunikovat.
- ✓ Vedeme k vyjadřování svého názoru, k naslouchání názorům druhých, vzájemnému porozumění a vzájemnému respektování.

##### *Kompetence sociální a personální*

- ✓ Pěstujeme základní návyky společenského chování.
- ✓ Učíme se navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky.
- ✓ Vytváříme zdravé a pozitivní klima.

##### *Kompetence k smysluplnému trávení volného času*

- ✓ Rozvíjíme zájmy v různých činnostech a oblastech.
- ✓ Trávíme účelně volný čas.

#### **Obsahové a časové rozvržení**

##### **Obsah vzdělávání**

###### *Jazyk a jazyková komunikace:*

- sledování správné výslovnosti, tempa řeči a pravidelného dýchání;
- hry na ovládání dechu, soutěžení v jazykolamech, předčítání si navzájem;
- vyprávění příběhů a zážitků;
- půjčování knih v knihovně a následné povídání o nich;
- učení básniček a říkadel pro různé příležitosti;
- hraní slovních her – slovní fotbal, abeceda.

###### *Člověk a jeho svět:*

- poznávání okolí školy;
- pohyb po komunikacích;
- vyprávění o místě kde žáci žijí.

###### *Lidé kolem nás:*

- znalost rodinných vztahů;
- tolerance odlišnosti jiných lidí;
- tolerance etnických menšin;
- vzájemná spolupráce při hrách.

###### *Lidé a čas:*

- znalost hodin, režimu dne;

**3. základní škola Chodov, okres Sokolov, příspěvková organizace**  
*ŠVP – „Škola nemusí být problém“*

- orientace v kalendáři – dny, měsíce;
- znalost života v minulosti;
- prohlížení encyklopedií.

**Rozmanitosti přírody:**

- znalost ročních období;
- poznávání běžně žijících divokých a domácích zvířat;
- procházky v přírodě;
- zpracovávání přírodnin;
- znalost základů ekologie, třídění odpadů, využívání použitých materiálů.

**Umění a kultura:**

- poslech hudby;
- rozvíjení estetického citění, motoriky, barevného citění;
- malování a kreslení podle zadání, předlohy nebo fantazie;
- zapojení do programu „Mládež a kultura“;
- vyrábění drobných dárků a přáníček.

**Člověk a zdraví:**

- poznávání sebe sama;
- znalost základních hygienických návyků;
- hraní pohybových her v místnosti, tělocvičně a terénu;
- využívání sportovního hřiště nebo sportovní haly pro míčové hry;
- hraní her na obratnost, sílu, vytrvalost.

**Člověk a svět práce:**

- tvorba drobných dárků;
- stavění objektů ze stavebnic podle návodu či fantazie;
- znalost různých profesí a jejich náplně práce;
- udržování čistoty pracovních míst, hospodárnost při využití materiálů a dodržování bezpečnosti při práci.

Obsah je rozdělen do čtyř integrovaných tematických celků:

- **PODZIM A ŠKOLA**
- **ZIMA, VÁNOČNÍ SVÁTKY**
- **JARO, VELIKONOČNÍ SVÁTKY**
- **LÉTO, PRÁZDNINY**

**Časové rozvržení:**

Září	Škola – seznámení, pravidla, řády, bezpečnost. Dopravní výchova.
Říjen	Podzim.
Listopad	Zvířátka. Akce „Nakrmíme zvířátka“.
Prosinec	Zima, Vánoce.
Leden	Já, moje rodina, moje okolí.
Únor	Zaměstnání, moje budoucí představa.
Březen	Jaro.
Duben	Velikonoce.
Květen	Květiny a rostliny.
Červen	Léto a prázdniny.

Plán práce je dále časově rozpracován do činností pravidelně se opakujících.

Vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Má umožňovat žákům odpočinek i přípravu na vyučování. Podle charakteru a cílů činnosti využívá vychovatelka vhodné metody a formy práce. Ranní provozní doba je od 6,30 – 7,40 hod., odpolední od 11,40 – 16,00 hodin.

Ranní odpočinkové činnosti (cca 6,30 – 7,40 hod)\_individuální hry, odpočinek, společenské hry ve skupině.

Odpočinkové činnosti (cca 11,40 – 12,30 hod) – zařazují se nejčastěji po skončení vyučování. Jde zejména o klid na koberci, klidové hry, poslechové činnosti apod.

Rekreační činnosti (cca 12,30 – 14,00 hod) – slouží k regeneraci sil, zařazují se po obědě, převažuje v nich odpočinek aktivní. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

Zájmové činnosti (cca 14,00 – 15,00) – rozvíjejí osobnost žáka v oblasti hudební, pohybové a estetické, prohlubují zručnost, znalosti přírody apod.

Příprava na vyučování (cca 15,00 – 16,00 hod) – zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností, není to však povinná činnost ŠD. Může jít o vypracování domácích úkolů nebo zábavné procvičování učiva formou didaktických her.

Časové rozvržení ŠD je každý školní rok uzpůsobeno potřebám zákonných zástupců, je upraveno Vnitřním řádem školní družiny.

### **Metody práce ve školní družině**

*Metody – cesty k dosažení výchovně – vzdělávacích cílů:*

- slovní (monologické, dialogické, práce s knihou);
- názorně-demonstrační (pozorování, předvádění, obrázky, projekce);
- praktické (pracovní a pohybové dovednosti, grafické a výtvarné činnosti, pracovní činnosti).

*Pravidelné, příležitostné a spontánní činnosti obsahují následné metody a formy práce:*

- rozhovor, diskuse, beseda
- soutěže, kvízy, doplňovačky
- dramatizace, četba
- malba, kresba, koláž
- zpěv, tanec, doprovod písní
- pohybové a sportovní hry, soutěže
- návštěva výstav, exkurzí
- videoprojekce, audio poslech
- práce na PC, práce s interaktivní tabulí
- skupinové a individuální práce
- vycházky – tělovýchovné, turistické, přírodovědné, poznávací
- odpočinek na koberci – poslech audionahrávek, pohádek s hudbou, volné rozhovory;
- stolní a společenské hry;
- komunitní kruh, diskuse;
- námětové hry a činnosti, podporující tvořivost, představivost a fantazii;
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty;
- hudebně pohybové hry;
- smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti;
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí;
- tvořivé a konstruktivní hry podle výběru dětí;
- vyprávění, předčítání, společná četba – využití knih z městské a školní knihovny a knih, které si děti přinesou z domova;
- individuální i skupinové rozhovory o dětských problémech a zážitcích, společné diskuse;
- práce s dětskými časopisy, prohlížení alb, sbírek – individuální i ve skupinách;
- klidná zaměstnání – hry s pexesy, puzzle aj.

### 3. základní škola Chodov, okres Sokolov, příspěvková organizace ŠVP – „Škola nemusí být problém“

- volné kreslení a modelování, omalovánky;
- hádanky, testy, hlavolamy, kvízy;
- sledování pohádek a příběhů ovlivňující citový život dítěte;
- zdravotně zaměřené činnosti – vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechové a relaxační cvičení;
- vycházky, výlety, výstavy;
- besídky, vystoupení.

#### Hodnocení účastníků vzdělávání ve školní družině

Hodnocení směrem k žákům je prováděno průběžně – jsou hodnoceny individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka. S žákem o pokrocích, kterých dosahuje, je vhodným způsobem hovořeno. Hodnocení probíhá průběžně, v závěru jednotlivých činností, při uzavření bloku, při uzavření školního roku.

Způsoby hodnocení:

- a) slovní hodnocení
- b) písemné hodnocení

#### Slovní hodnocení

- hodnocení pedagogem – v průběhu činnosti  
při ukončení činnosti
- sebehodnocení účastníkem – v průběhu činnosti  
při ukončení činnosti

#### Písemné hodnocení

- hodnocení pedagogem – při ukončení činnosti (např. pochvala do notýsku)

#### Zásady hodnocení

- adresné
- všestranné
- motivační
- zaměřené na široké spektrum projevů žáka v oblasti poznávací, činnostní a hodnot

#### Kritéria hodnocení účastníka:

1. Využívání získaných vědomostí a dovedností
2. Projevy samostatného myšlení a tvořivosti
3. Projevy a vlastnosti účastníka
4. Aktivita a míra zapojení do činnosti

#### Hodnocení a autoevaluace

Hodnocení je prováděno v souladu s hodnocením školy. Na základě hodnocení činností a získaných výsledků je možné dále plánovat tematické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty.

#### Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu školy povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, poskytovat jim nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Pro činnost školní družiny platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu, pokud pro svoji činnost školní družina využívá odborné učebny, řídí se příslušnými řády pro tyto učebny. Děti přihlášené do školní družiny jsou



**3. základní škola Chodov, okres Sokolov, příspěvková organizace**

*ŠVP – „Škola nemusí být problém“*

poučení o BOZP a zásadách správného chování nejen ve škole, ale také na veřejnosti a na komunikacích. Poučení probíhá průběžně podle Osnovy poučení žáků ZŠ a dětí přípravné třídy ZŠ o bezpečnosti.

V Chodově 21. listopadu 2023

Ivona Škarpecká, vychovatelka ŠD

Mgr. Iva Jurnečková, ředitelka školy